

गुल्मिन *a.* (-नी *f.*) 1 Growing in a clump or cluster; विरोप्यन्तां बहुविधास्त्रयावन्तश्च गुल्मिनः Rām. 7. 54. 11. -2 Having a diseased spleen, or a spleen affected by गुल्म. -3 Composed of different divisions (as a force &c.).

गु (गू) वाकः The betel-nut tree.

गुष्पित *a.* Ved. Interlaced, intertwined, accumulation; अपि वृश्च पुराणवद् व्रततेरिव गुष्पितम् Rv. 8. 40. 6.

गुह 1 U. (गूहति-ते, जुगूह, जुगूहे, अगूहीत्, अगूहिष्ठ, अगूद, अगूहत्-त्, गूहियति-ते, घोक्ष्यति-ते, गूहितुम्, गोढुम्, गूढ) To cover, hide, conceal, keep secret; गुह्यं च गूहति गुणान् प्रकटीकरोति Bh. 2. 72; गूहेत्कूर्म इवाज्ञानि Ms. 7. 105; R. 14. 49; Bk. 16. 41. -2 To cover with clothes.

गुहः [गुह-क] 1 An epithet of Kārtikeya; गुह इवाप्रति-हतशक्तिः K. 8; Ku. 5. 14. -2 A horse. -3 N. of a Chāṇḍāla or Niṣāda, king of Śringavera and a friend of Rāma. -4 An epithet of Viṣṇu; also of Śiva. -Comp. -कम् (pl.) the number six. -राजः the peculiar form of construction of a temple. -षष्ठी the sixth day in the first fortnight of मार्गशीर्ष.

गुहा 1 A cave, cavern, hiding-place; गुहानिबद्धप्रतिशब्द-दीर्घम् R. 2. 28. 51; धर्मस्य तत्त्वं निहितं गुहायाम् Mb. -2 Hiding, concealing. -3 A pit, hole in the ground. -4 The heart; Svet. Up. 3.20; भगवान्सर्वभूतानामध्यक्षोऽवस्थितो गुहाम् Bhāg. 2. 9. 24. -5 Intellect; विद्धि त्वमेतन्निहितं गुहायाम् Kath. 1. 14; भद्रं वोऽस्तु निहितं यद्गुहायाम् Mb. 1. 191. 25. -Comp. -आहित *a.* placed in the heart. -चरम् Brahman. -मुख *a.* 'cave-mouthed', wide-mouthed, open-mouthed. -शयः 1 a mouse. -2 a tiger or lion. -3 the Supreme soul.

गुहिनम् A wood, thicket.

गुहिलम् Wealth, property.

गुहेरः 1 A guardian, protector. -2 A blacksmith.

गुह्य *pot. p.* 1 To be concealed, covered or kept secret, private; गुह्यं च गूहति Bh. 2. 72. -2 Secret, solitary, retired. -3 Mysterious; Bg. 18. 63; पुरुषार्थज्ञानमिदं गुह्यम् Sāñ K. 69. -ह्यः 1 Hypocrisy. -2 An epithet of Viṣṇu. -3 A tortoise. -ह्यम् 1 A secret, mystery; मौनं चैवास्मि गुह्यानाम् Bg. 10. 38; 9. 2; Ms. 12. 117; Pt. 2. 49; नास्य गुह्यं परे विद्युः छिद्रं विद्यात्परस्य च Kau. A. 1. 15. -2 A privy, the male or female organ of generation; सगुह्यं पिष्टराचितं गुह्यरूपं जुगुप्सितम् Ks. 2. 56. -3 The anus. -4 a private, secret place; मैथुनं सततं धर्म्यं गुह्ये चैव समाचरेत् Mb. 12. 193. 17. -Comp. -गुरुः an epithet of Śiva; (considered as the special teacher of the Tantras). -दीपकः the fire-fly. -निष्यन्दः urine. -पुष्पः the Aśvattha tree ('with concealed blossoms'). -भाषितम् 1 secret speech or conversation. -2 a secret. -मयः an epithet of Kārtikeya. -रुज् *f.* a disease of the pudenda; Bri. S. 5. 86. -विद्या knowledge of Mantras or mystical incantations; V. P. 1. 9. 117.

गुह्यकः 1 N. of a class of demigods, who, like the Yakṣas, are attendants of Kubera and guardians of his treasures; गुह्यकस्तं ययाचे Mo. 5; Ms. 12. 47. -2 The number 'eleven'. -Comp. -अधिपतिः -ईश्वरः an epithet of Kubera.

गूढ *p. p.* [गुह-क] 1 Hidden, concealed, kept secret. -2 Covered. -3 Invisible, latent. -4 Secret, private. -5 Disguised. -ढम् 1 A solitary or private place. -2 A private part. -3 A mystery. -4 One of the शब्दालङ्कारs. *ind.* Secretly; संवत्सरं तत्र विहृत्य गूढम् Mb. 3. 176. 10. -Comp. -अङ्गः a tortoise. -अङ्घ्रिः a snake. -अर्थ *a.* having a hidden meaning (cf. चन्द्रिका-तत्त्वदीपिका-दीपिका &c. N. of different commentaries). -र्थः the hidden or mystic sense; A. L. -आत्मन् (the compound word being गूढोत्मन् thus accounted for in Sk.; भवेद् वर्णागमाद् हंसः सिंहो वर्णविपर्ययात् । गूढोत्सा वर्णविकृतेर्वर्णलोपात्पृषोदरः) the Supreme soul. -आलेख्यम् Cipher writing; Kau. A. 1. 12. -उत्पन्नः, -जः one of the 12 kinds of sons in Hindu law; he is a son born secretly of a woman, when her husband is absent, the real father being unknown; गुहे प्रच्छन्न उत्पन्नो गूढजस्तु सुतः स्मृतः Y. 2. 129; Ms. 9. 159, 170. -चार -चारिन् *a.* going about secretly; Y. 2. 268. (-*m.*) a spy, secret emissary. -नीडः the wag-tail. -पथः 1 a hidden path. -2 a by-path. -3 the mind, intellect. -पाद्, -पादः a snake. -पुरुषः a spy, secret emissary, disguised agent; गूढपुरुषोत्पत्तिः Kau. A. 1. 11. -पुष्पकः the Bakula tree. -भाषितम् secret intelligence, private communication. -मार्गः 1 a passage under-ground. -2 a defile. -मैथुनः a crow. -वर्चस् *m.* 1 'a concealed witness', one placed to overhear secretly what has been said by the defendant. -2 a frog. -*a.* of concealed glory; तल्लक्षणज्ञा अपि गूढवर्चसम् Bhāg. 1. 19. 28.

गूढता-त्त्वम् 1 Secrecy. -2 Obscurity (of sense); मैतुं न शक्यतेऽर्थस्य गूढत्वात्प्रश्रितस्य च Mb. 1. 1. 82.

गूहा, गूहनम् Concealing, hiding; विलोक्य मुमुहे सद्यः स इव ज्ञानगूहया Bhāg. 3. 26. 5.

गू 6 P. (गुवति) To void by stool.

गूः *f.* 1 Dirt. -2 Ordure, excrement.

गूथः, -थम् Faeces, ordure.

गून *a.* Voided by stool (as ordure).

गूर = गुर *q. v.*

गूरणम् See गुरण.

गूर्ते (णे) *a.* Ved. Agreeable, thankful.

गूर्तिः *f.* Ved. Praise, approval.

गूर्द (गूर्द) 1 *Ā.* (गूर्दते) -I. 1 To play, sport. -2 To leap, jump. -II. 10 P. (गूर्दयति) 1 To play, sport. -2 To dwell, inhabit.

गूर्दः A jump.